

EVROPSKI PARLAMENT

2004

2009

Dokument zasedanja

19.5.2008

B6-0217/2008 }
B6-0221/2008 }
B6-0222/2008 }
B6-0225/2008 }
B6-0229/2008 }
B6-0232/2008 } RC1

PREDLOG SKUPNE RESOLUCIJE

v skladu s členom 103(4) poslovnika, ki ga predlagajo:

- John Bowis, Mairead McGuinness in Maria Martens v imenu skupine PPE-DE
- Hannes Swoboda in Alain Hutchinson v imenu skupine PSE
- Thierry Cornillet, Danutė Budreikaitė in Niels Busk v imenu skupine ALDE
- Friedrich-Wilhelm Graefe zu Baringdorf v imenu skupine Verts/ALE
- Ryszard Czarnecki, Eoin Ryan, Adam Bielan in Sergio Berlato v imenu skupine UEN
- Luisa Morgantini in Gabriele Zimmer v imenu skupine GUE/NGL

in ki nadomesti predloge naslednjih političnih skupin:

- PSE (B6-0217/2008)
- Verts/ALE (B6-0221/2008)
- PPE-DE (B6-0222/2008)
- UEN (B6-0225/2008)
- GUE/NGL (B6-0229/2008)
- ALDE (B6-0232/2008)

o rasti cen živil v EU in državah v razvoju

RC\724413SL.doc

PE401.540v01-00}
PE401.549v01-00}
PE401.551v01-00}
PE401.558v01-00}
PE401.562v01-00}
PE401.565v01-00} RC1

SL

SL

Resolucija Evropskega parlamenta o rasti cen živil v EU in državah v razvoju

Evropski parlament,

- ob upoštevanju letošnje 60. obletnice Splošne deklaracije o človekovih pravicah in njenega člena 25(1), ki govori o pravici do hrane,
 - ob upoštevanju sklepov svetovnega vrhunskega srečanja o hrani iz leta 1996 ter ciljev o prepolovitvi števila prebivalcev, ki trpijo lakoto, do leta 2015,
 - ob upoštevanju obveznosti, zapisanih v mednarodnem paktu Združenih narodov o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah, ki so ga podpisale vse države Evropske unije, zlasti njegovega člena 11 o pravici do hrane,
 - ob upoštevanju posebne seje Sveta Združenih narodov za človekove pravice na temo „Negativen vpliv poslabšanja svetovne krize hrane, ki jo med drugim povzroča strma rast cen, na udejanjanje pravice do hrane“, ki bo 22. maja v Ženevi,
 - ob upoštevanju evropskega soglasja o humanitarni pomoči z dne 18. decembra 2007,
 - ob upoštevanju člena 33 Pogodbe o ES,
 - ob upoštevanju potekajočega „sistematskega pregleda“ skupne kmetijske politike,
 - ob upoštevanju nedavnih priporočil programa mednarodne ocene agronomske znanosti in tehnologije za razvoj (IAASTD) glede svetovnega pridelovanja hrane, ki je bil vzpostavljen in izveden s podporo Programa Združenih narodov za razvoj, FAO, Svetovne banke in drugih ustanov mednarodne skupnosti,
 - ob upoštevanju poročil medvladnega foruma o podnebnih spremembah,
 - ob upoštevanju potekajočih pogajanj o razvojnem programu iz Dohe,
 - ob upoštevanju kigalijske izjave z dne 22. novembra 2007 o razvoju prijaznih sporazumih o gospodarskem partnerstvu, ki jo je sprejela skupna parlamentarna skupščina AKP-EU,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. oktobra 2007 o rasti cen živil in krme¹,
 - ob upoštevanju člena 103(4) svojega poslovnika,
- A. ker so se po letih nespremenjenih ali padajočih cen blaga svetovne cene pšenice v 36 mesecih do februarja 2008 povečale za 181 %, cene riža pa od januarja za 141 %, in ker so se na splošno svetovne cene živil povečale za 83 %,
- B. ker je bilo treba zaradi povečanja cen za 7 let prestaviti cilje zmanjšanja revščine in ker bi po

¹ P6_TA-PROV(2007)0480.

izračunih svetovne banke lahko vrtooglavo rastoče cene živil pahnile 100 milijonov ljudi v državah v razvoju v še globljo revščino,

- C. ker je 854 milijonov ljudi na svetu lačnih ali podhranjenih (nezanesljiva preskrba s hrano), to število pa se vsako leto poveča za 4 milijone; ker je 170 milijonov otrok podhranjenih in vsako leto zaradi neustrezne prehrane umre 5,6 milijona otrok,
- D. ker je sedanja kriza zaradi pomanjkanja hrane posledica rasti špekulacij s kmetijskimi in prehrabnimi izdelki,
- E. ker po podatkih Organizacije za prehrano in kmetijstvo (FAO) potrošniki v državah v razvoju za hrano porabijo 60–80 odstotkov sredstev, v industrializiranih državah pa 10–20 odstotkov; ker porast cen živil najbolj prizadene gospodinjstva z nizkimi dohodki,
- F. ker rast cen poslabšuje problem dostopnosti, zlasti za tiste z nizkimi dohodki ali brez njih,
- G. ker se zaradi večanja prebivalstva večja tudi povpraševanje po hrani, zlasti v razvijajočih se državah, kot sta Kitajska in Indija; ker opozarja, da na svetu, ki glede na ocene FAO lahko prehrani 12 milijard ljudi, na splošno ni pomanjkanja hrane; opozarja, da je bila žetev pšenice in riža v letu 2007 zelo dobra; ker bo najbrž samo 1,01 milijarde tone letine 2007 namenjene za prehrano ljudi, medtem ko bo velik del (760 milijon ton) šel za prehrano živali in kakih 100 milijonov ton za proizvodnjo biogoriv, ker naj bi se po zadnjih ocenah svetovna proizvodnja žit v letu 2008 povečala za 2,6 % na rekordnih 2164 milijonov ton; ker pa so te ocene odvisne od ugodnih podnebnih razmer,
- H. ker številne države v razvoju ne izkoriščajo svojega potenciala proizvodnje hrane; ker je pomanjkanje naložb v kmetijstvo, razvoj podeželja in usposabljanje kmetovalcev s strani držav v razvoju in mednarodnih finančnih ustanov zlasti majhne kmetovalce izpostavilo neloyalni konkurenci, ki je njihovo revščino in ranljivost še povečala ter zmanjšala njihovo zmožnost, da pridelajo dovolj hrane,
- I. ker je resna ovira za povečano kmetijsko proizvodnjo v državah v razvoju to, da mali kmetje pogosto nimajo dostopa do posojil ali mikrokreditov za naložbe v boljša semena, gnojila in namakalne sisteme ter v potreben obseg sredstev za varstvo rastlin, da bi zaščitili svoje pridelke pred škodljivci in boleznimi, včasih zaradi tega, ker nimajo lastne zemlje in tako nimajo nobenega jamstva za posojila,
- J. ker je bilo po podatkih svetovnega programa za hrano zajamčenih samo 260 milijonov od 750 milijonov ameriških dolarjev, potrebnih za izpolnitev zahtev za leto 2008,
- K. ker sta zaradi rasti cen hrane vedno bolj potrebna integriran politični odziv in obsežna strategija za reševanje vprašanja hrane,

Pravica do hrane

- 1. poudarja, da je pravica do hrane temeljna pravica in da je treba izboljšati dostop vseh ljudi ob katerem koli času do dovolj hrane za aktivno in zdravo življenje; poudarja, da so države

dolžne zaščititi, spoštovati in uresničiti to temeljno človekovo pravico; poudarja, da dejstvo, da dve milijardi ljudi še vedno živita v skrajni revščini in da je vsak dan lačnih 850 milijonov ljudi, kaže na sistematično kršitev njihove pravice do hrane, ki je določena z mednarodnim pravom o človekovih pravicah; zato poziva k ustreznim ukrepom za izvajanje določb Splošne deklaracije o človekovih pravicah o pravici do hrane; poziva Svet, naj zagotovi skladnost vseh nacionalnih in mednarodnih politik na področju hrane z obveznostmi, ki izhajajo iz pravice do hrane;

2. zato poziva Svet, da okrepi svoje zaveze razvojnim ciljem tisočletja s ponovno potrditvijo finančnih obveznosti in sprejetjem programa EU za ukrepanje v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja na junijskem zasedanju Evropskega sveta; meni, da bi morali biti v tem programu EU za ukrepanje opredeljeni posebni mejniki in ukrepi v časovnih okvirih na ključnih področjih, kot so izobraževanje, zdravje, voda, kmetijstvo, rast in infrastruktura, s katerimi bi zagotovili uresničitev razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015, zato da bi do tega leta med drugim izkoreninili lakoto;
3. je zaskrbljen zaradi posledic špekulacij z živilskim blagom, vključno s skladi za zavarovanje vlaganj v tvegane naložbe v blago, na lakoto in revščino; poziva Komisijo, naj analizira posledice špekulacij na cene živil in na podlagi analize pripravi ustrezne ukrepe;
4. opozarja, da je ta kriza najbolj prizadela sloje prebivalstva v najbolj neugodnem položaju in zato poudarja, da je potrebna močna socialna politika, s katero bi revni ali prikrajšani prebivalci dobili večjo vlogo in bi ublažili posledice današnje krize zaradi pomanjkanja hrane;

Trajnostna proizvodnja hrane

5. poudarja, da bi morala preskrba s hrano za vse ljudi na svetu imeti prednost pred vsemi drugimi cilji; poudarja, da bi morala biti živila na razpolago po sprejemljivih cenah, kot določa člen 33 Pogodbe o ES;
6. opozarja, da je treba zagotoviti notranjo in svetovno regulacijo kmetijskih trgov v interesu potrošnikov, dohodka kmetov, predelovalne industrije in trajnostne politike Evropske unije glede hrane;
7. poudarja, da je strošek surovin razmeroma majhen v primerjavi s skupnimi stroški mnogih živil; poziva Komisijo in države članice, naj analizirajo razlike med cenami na kmetijah in tistimi, ki jih zaračunajo večji maloprodajni trgovci;
8. zato poziva k presoji vplivov vloge maloprodajnih trgovcev v živilski verigi, saj so cene živil v primerjavi z življenjskimi stroški nesorazmerno narasle; poziva maloprodajne trgovce, naj proizvajalcem plačajo po pošteni ceni, hkrati pa potrošnikom zagotovijo živila po primernih cenah;
9. poudarja, da bi sedanje zaloge žita EU zadostovale za samo 30 dni, in se sprašuje, ali je raven naših zalog živil ustrezna, zlasti glede na morebitne krize; poziva Komisijo, naj razvije

RC\724413SL.doc

PE401.540v01-00}
PE401.549v01-00}
PE401.551v01-00}
PE401.558v01-00}
PE401.562v01-00}
PE401.565v01-00} RC1

strategije za vzpostavitev zalog živil, da se preprečijo prihodnje krize;

10. poziva k boljšim napovedim kmetijske proizvodnje, da bo mogoče že veliko prej ugotoviti, kakšne so prevladujoče težnje na področju svetovne preskrbe s hrano;
11. zahteva, da je treba spodbujanje trajnostne kmetijske politike vključiti v širitvene in sosedske instrumente;
12. poudarja, da je treba dati prednost hrani pred gorivi, ter da mora biti proizvodnja biogoriva povezana s strogimi trajnostnimi merili; ugotavlja, da je treba za doseg predlaganih ciljev glede biogoriva izpolniti ta merila;

Boljše razvojne politike

13. meni, da dejanski boj proti lakoti zahteva svetovno politiko trajnostnega razvoja, ki bo državam v razvoju omogočila pridelavo in dobavo zadostnih količin vode ter hrane svojemu prebivalstvu;
14. podpira države v razvoju pri prizadevanjih za zagotovitev dostopnosti hrane za lokalno prebivalstvo; meni, da je treba dodatno okrepiti zdrav manevrski prostor za ukrepe, da bi omogočili nacionalna pravila in ukrepe za razvoj v tem sektorju; meni, da je Malavi pozitiven primer države v razvoju, kjer se je proizvodnja hrane v zadnjih treh letih podvojila, ter poudarja, da ima Evropska unija vlogo pri podpiranju tega razvoja; poziva Evropsko unijo, naj zagotovi pomoč pri obveščanju o tem pojavu, zato da se bodo druge države v razvoju lahko zgledovale po njem;
15. poziva države članice in mednarodno skupnost, naj se odzovejo na izredni nujni poziv Svetovnega programa za hrano in mu pomagajo pri soočanju z novimi izzivi v boju proti lakoti; vendar meni, da je treba zmanjšati odvisnost od teh ukrepov, zato poudarja potrebo po srednje- in dolgoročnih ukrepih za preprečitev bolj škodljivih posledic in odpravo osnovnih vzrokov za to krizo;
16. poziva, da je treba nemudoma in znatno povečati naložbe v kmetijstvo, ribogojstvo, razvoj podeželja in kmetijska podjetja v državah v razvoju, ki so osredotočene na revne kmete in kmetovanje manjšega obsega, temelječe na sistemih za ekološko pridelavo hrane; opozarja, da 75 % revnejšega prebivalstva sveta živi na podeželju, da pa so kmetijstvu namenjeni le 4 % uradne razvojne pomoči; zato poziva Komisijo in države članice, naj v svoji razvojni politiki učinkoviteje obravnavajo vprašanje kmetijstva, naj spodbujajo prilagajanje načrtovanja 10. evropskega razvojnega sklada v tesnem sodelovanju z državami v razvoju in naj ponovno pregledajo dokumentacijo o nacionalni strategiji, da bi kmetijstvu dali večjo prednost; poudarja vlogo nevladnih organizacij in lokalnih organov pri iskanju novih kmetijskih rešitev v sodelovanju s prebivalstvom držav v razvoju ter poziva Komisijo in države članice, naj podprejo in spodbujajo njihove projekte;
17. poudarja, da je treba malim kmetom v revnih državah, med katerimi so predvsem ženske, omogočiti dostop do zemljišč, finančnih storitev in posojil, semen, ki zagotavljajo velik pridelek, namakalnih sistemov in gnojil; poudarja, da morajo biti naložbe v kmetijski sektor

bolj osredotočene na namakanje, podeželske ceste, raziskave in lokalno znanje, usposabljanje in izmenjavo najboljše prakse za razvijanje trajnostnih in učinkovitih poljedelskih sistemov, čisto pitno vodo, izobraževanje in krepitev lokalne proizvodnje ter tržno izmenjavo; zato poziva Komisijo, naj v svojih ukrepih izraziteje upošteva te vidike in podpre organizacije proizvajalcev, mikrokredite in druge programe finančnih storitev ter večje naložbe v kmetijstvo;

18. poziva Evropsko investicijsko banko, naj prouči možnost za takojšnjo ustanovitev jamstvenega sklada za podporo nacionalnim programom mikrokreditov in posojil ter zmanjševanja tveganj, ki bodo ustrezali potrebam lokalnih pridelovalcev hrane, zlasti v revnejših državah v razvoju;
19. poudarja potrebo po sodelovanju med Evropsko unijo in državami o razvoju na področju podnebnih sprememb, zlasti potrebo po prenosu tehnologije in kreptvi zmogljivosti; poudarja, da je treba podnebne spremembe vključiti v vsako razvojno sodelovanje Evropske unije; poudarja, da bi z nekaterimi preprostimi ukrepi kmetom pomagali zaščititi pridelke pred sušo in drugimi katastrofami, ter poziva Komisijo, naj jih preuči; poziva mednarodno skupnost, naj okrepi svoja prizadevanja za boj proti dezertifikaciji, degradaciji tal in suši, da bi se s tem zlasti v revnih državah izboljšala varnost preskrbe s hrano in dostop do vode;

Pravična mednarodna trgovina

20. meni, da je treba kmetijske trge odpreti postopoma in v skladu z razvojnim napredkom posamezne države v razvoju ter na podlagi družbeno pravičnih in okolju prijaznih trgovinskih predpisov; ugotavlja, da je treba občutljive proizvode, ki so namenjeni osnovnim potrebam ljudi v državah v razvoju ali so posebej pomembni za zanesljivost preskrbe s hrano in razvoj podeželja v državah v razvoju, izvzeti iz popolne liberalizacije, da bi preprečili nepopravljivo škodo za lokalne proizvajalce; poudarja, da mora Evropska unija v trgovinskih pogajanjih z državami v razvoju spodbujati preferenčni in asimetrični sistem, da bi jim omogočila, da na svojem trgu ohranijo uravnavanje dobave in druga razvojna orodja; poudarja, da imajo najmanj razvite države v skladu s sporazumom „vse razen orožja“ dostop do trga EU brez kvot in carin;
21. poudarja, da si mora Komisija na sedanjih pogajanjih o sporazumu o gospodarskem partnerstvu v prvi vrsti prizadevati, da bi odgovorila na razvojne potrebe, ki so jih izrazile države AKP; opozarja, da morata za uresničitev tega izziva sporazume o gospodarskem sodelovanju spremljati obljubljeni novo financiranje pomoči za trgovino (2 milijardi letno do leta 2010) in spodbujanje regionalnega povezovanja;
22. poudarja, da bi se moral krog pogajanj iz Dohe zaključiti uspešno, uravnoteženo in pravično; poudarja, da bi morali rezultati kroga pogajanj iz Dohe državam v razvoju dati pozitivne pobude za vlaganje v kmetijstvo in proizvodnjo hrane; poziva Komisijo, naj na pogajanjih v okviru Svetovne trgovinske organizacije podpre predloge o vključitvi ukrepov glede cen osnovnih živil;
23. ponovno poziva Komisijo in Svet, naj spodbujata pravično trgovino in druge etične sisteme,

RC\724413SL.doc

PE401.540v01-00}
PE401.549v01-00}
PE401.551v01-00}
PE401.558v01-00}
PE401.562v01-00}
PE401.565v01-00} RC1

ki prispevajo k dvigovanju družbenih in okoljskih standardov s podpiranjem malih in obrobnih proizvajalcev v državah v razvoju, zmanjševanjem nestalnosti in zagotavljanjem pravičnejših cen in dohodkov, ter spodbuja javne organe v Evropski uniji, naj pravično trgovino in trajnostna merila vključijo v javna naročila in nabavne politike;

Spodbujanje demokracije

24. poudarja, da je sedanje pomanjkanje hrane znak, da je treba spodbujati politično stabilnost, regionalno povezovanje, demokracijo in človekove pravice v Evropski uniji in po vsem svetu; zato vse udeležene skupine poziva, naj pri reševanju trenutne krize zaradi pomanjkanja hrane in odpravljanju dolgoročnih težav glede zanesljivosti preskrbe s hrano spodbujajo človeške in demokratične vrednote ter načelo pravne države;
25. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, vladam in parlamentom držav članic, Svetovni banki, skupini G8, generalnemu sekretarju in generalni skupščini Združenih narodov, sopredsednikoma Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU in vseafriškemu parlamentu.